

Naziv kolegija	Suočavanje s boli i patnjom u svjetlu kršćanske antropologije i duhovnosti*						
Vrsta	30 sati predavanja + 10 sati seminara + 5 sati vježbi = 45 sati						
Nositelj	Prof. dr. sc. Vladimir Dugalić						
Izvoditelj kolegija	Prof. dr. sc. Suzana Vuletić i suradnja s kliničkim bazama - Specijalna bolnica za psihijatriju i palijativnu skrb, »Sv. Rafael« Strmac (Koordinacija vježbi: Maristela Šakić, dr.med.spec.psih., doc. prim. dr. sc. Ružica Palić Kramarić, dr. med., specijalist neurologije, subspecijalist za cerebrovaskularne bolesti)						
Cilj ili svrha kolegija	<p>Shvaćanje unutarnjih dinamizama osoba koje prolaze kroz iskustvo boli i patnje, njihovog biološkog/psihološkog/duhovnog/emotivnog stanja!</p> <p>Pokušati prihvatiti patnju i bol s vjerničkim pouzdanjem, te se oduprijeti suvremenim društvenim tendencijama poimanja besmislenosti egzistencijalnih kriznih situacija i traumatskih gubitaka!</p> <p>Ukazati na terapeutsko-duhovnu potporu koju Crkva može pružiti pastoralom dušobrižništva u nadvladavanju malodušnosti, te produbiti vjeru, pružiti nadu i osmisliti spasonosni smisao patnje!</p> <p>Proći edukativne faze procesa prihvaćanja traumatskih gubitaka, boli i patnje, te kršćanskim poticajima olakšati solidarnost i emocionalnu podršku kroz hagio-logo-terapijsku perspektivu!</p> <p>Iskoristiti iskustvo boli i patnje, kao pogodnom pastoralnom prigodom za izravan ljudski susret i za evangelizaciju!</p>						
Preduvjeti za upis	Senzibilitet i sposobnost emocionalne participacije						
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno završenog kolegija student će moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznati holističke potrebe personalističke medicine psiho-somatskim aspektima boli, patnje i zdravlja 2. Primijeniti psihološke tehnike suočavanja s egzistencijalnim gubitcima 3. Pronaći primjeren dušobrižnički pristup u pastoralnom pružanju podrške tugujućoj osobi. 						
Povezanost ishoda učenja, nastavnih metoda i ocjenjivanja	Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenata	Metode procjenjivanja	Bodovi	
						min	max
	Nastava utemeljena na motivirajućem procesu poučavanja	1,5	1-3	Prisutnost na nastavi uz aktivno sudjelovanje (razumijevanje, prepoznavanje, povezivanje)	Evidencija praćenja i aktivnog zalaganja studenta Rasprava	10	20
	Izrada seminara	2	1-3	Izrada znanstvenog semianra (prikazivanje usvojenosti primjene nastavnih smjernica identificiranjem uočenih problema)	Kritička analiza	20	40
	Završni ispit	1,5	1-3	Analiziranje i sintetiziranje činjenica kojima se stvara svijest o poznatim granicama područja učenja, te njihovo vrjednovanje	Usmeni ispit Vrjednovanje	30	40
	Ukupno:	5				60	100
Konzultacije	Vrijeme konzultacija uz prethodnu najavu: <i>suzanavuletic007@gmail.com</i> <i>vladimir.dugalic1@os.t-com.hr</i>						
Kompetencije koje se stječu	<p>Razviti svijest o patnji, boli i smrti pod pozitivnim aspektom antropološke, psihološke, bioetičke, pravne, medicinske, religiozne, pastoralne i nadasve humane naravi.</p> <p>Iskoristiti iskustvo gubitka bliske osobe, koje sve ljude čini otvorenijima za pitanje smisla života, za trajne i neprolazne vrijednosti te za religiozna pitanja općenito, kao pogodnom pastoralnom prigodom za izravan ljudski susret i za evangelizaciju.</p> <p>Potvrditi potrebe holističkog pristupa bolesnicima i njihovih bližnjih, s posebnim naglaskom na cilj duhovnog pristupa, kojem je važno dovesti osobu do potpunog rasterećenja, stvaranjem</p>						

	povjerenja, slušanja, empatije, poštivanja individualnosti i razumijevanja njihovih osjećaja uzroka duhovne patnje, tjelesne boli i emotivnih strahova!
Sadržaj	<p style="text-align: center;">SUOČAVANJE S BOLI I PATNJOM U SVJETLU KRŠĆANSKE ANTROPOLOGIJE I DUHOVNOSTI</p> <p>UVOD: Antropološko iskustvo zdravlja i bolesti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Životna i tjelesna ograničenost homo patientsa; <ol style="list-style-type: none"> 1.1.(Ne)prihvatljive životne situacije i iznenadni krizni događaji traumatskih gubitaka; 1.2.Postupni gubici uzrokovani kroničnim, neizlječivim bolestima; 1.3. Redukcionistički pristup bolesti i patnji; <ol style="list-style-type: none"> 1.3.1. Medikalizacija bolesti i patnje; 1.3.2. Depersonalizacija i stigmatizacija oboljelih; 1.4. Holističke konotacije psiho-somatskih dimenzija zdravlja, boli i patnje; <ol style="list-style-type: none"> 1.4.1. Biomedicinske indikacije osoba na fizičko-organskoj dimenziji; 1.4.2. Proživljavanje egzistencijalne patnje i „totalne boli“ na psihološkoj razini; 1.4.3. Duhovno-religiozna dimenzija bolesti i patnje; 1.4.4. Klinička kvaliteta i svetost života; 2. Duhovna dimenzija holističkog pristupa personalističke medicine psiho-somatskim aspektima boli, patnje i zdravlja; <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Patnja i bol u svjetlu biblije i tami ljudskoga iskustva; <ol style="list-style-type: none"> 2.1.1. Starozavjetno poimanje patnje i boli kao kaznenoga odgojnoga sredstva i posljedice grijeha; 2.1.2. Novozavjetni pogled na patnju, bol, muku i smrt u svjetlu Isusova primjera kao sredstvo otkupljenja i put k uzvišenom životu; 2.2. Sofrologija i duhovna dimenzija patnje; 2.3. Spasonosni smisao patnje; 2.4. Instrumentariji kliničke procjene duhovnosti; 3. Psihološke tehnike suočavanja s egzistencijalnim gubitcima; <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Različiti izvori i sadržaji podrške tugujućim ljudima; 3.2. Temeljna načela i postupci savjetovanja pružanja podrške; 3.3. Psihosocijalni prijelaz oporavka; 3.4. Psiho/patologizacija tugovanja; 3.5. posredna traumatizacija, sindrom sagorijevanja i sućutnoga umora; 3.6. Obrambeni mehanizmi; 4. Pozitivni terapijski utjecaj zdrave intrinzične religioznosti na tijek liječenja bolesti; <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Pozitivni utjecaj religioznih praksi; 4.2. Dušobrižnički tretmani u svojstvu duhovne medicine; 4.3. Hagioterapija; 4.4. Logoterapija; 4.5. Svjedočanstvo vjerničkoga pouzdanja i eshatološka nada; 5. Doprinos kršćanske antropologije u prihvaćanju bol(est)i i patnje – asketika trpljenja; <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Teologija tijela; 5.2. Ozdravljenje – povratak u božju blizinu; 5.3. Temeljna bioetička načela i prava pacijenata; 5.4. Kreposti suvremenog psihoterapeuta.
Obvezna literatura	<p>IVAN PAVAO II, <i>Spasonosno trpljenje: apostolsko pismo "Salvifici Doloris" pape Ivana Pavla II. biskupima, svećenicima, redovničkim zajednicama i svim vjernicima Katoličke Crkve o kršćanskom smislu ljudskog trpljenja</i>, Zagreb, 1984.</p> <p>V. DUGALIĆ, M. A. BEGIĆ, <i>Dar i ranjenost. Kršćanski pogled na ljudsko tijelo pred izazovima antropološkog dualizma i rodne ideologije</i>, Đakovo-Zagreb, 2021., str. 343.-365.; 453.-526.</p> <p>V. DUGALIĆ, I. RAJKOVIĆ, <i>Božji trag u stvorenom. O kršćanskom poimanju dostojanstva ljudske osobe pred izazovima antropoloških paradigmi današnje bioetike i Projekta ljudski genom</i>, Đakovo, 2010., str. 55.-100.</p> <p>M. VUGDELIJA, <i>Patnja i bol u svjetlu Biblije i ljudskog iskustva</i>, Makarska, 1993.</p> <p>S. VULETIĆ, A. K. JURIC, <i>Utjecaj vjerskog uvjerenja na tijek liječenja bolesti</i>, u: A. KURTOVIĆ MIŠIĆ, J. ČIZMIĆ, V. RIJAVEC, S. KRALJIĆ, H. MUJOVIĆ ZORNIĆ, A. KLARIĆ, M. CVITKOVIĆ, D. KOROŠEC, Š. ANĐELINOVIĆ, I. VUKUŠIĆ (ur.), <i>Zbornik</i></p>

	<p>radova s međunarodnog kongresa, „1. Hrvatski kongres medicinskog prava“, Split, 2017., str. 225.- 245.</p> <p>S. VULETIĆ, Ž. RAKOŠEC, Š. MIKŠIĆ, B. JURANIĆ, Duhovna skrb umirućih i ožalošćenih u sklopu palijativne medicine, u: I. Markešić (ur.), <i>Čovjek i smrt. Teološki, filozofski, bioetički i društveni pristup</i>, Zagreb, 2017., str. 329.-366.</p> <p>S. VULETIĆ, B. JURANIĆ, Š. MIKŠIĆ, Ž. RAKOŠEC, Palijativna skrb i medicinsko-duhovne potrebe terminalnih bolesnika, u: <i>Bogoslovska Smotra</i> 84(2014.)4, str. 881.-906.</p> <p>S. VULETIĆ, Spasonosni smisao patnje, u: <i>Svjetlo riječi</i> XXXVII (2019.) 432, str. 6.-11.</p> <p>S. VULETIĆ, Sofrologija i duhovna dimenzija patnje, u: <i>Vjesnik Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije</i> CXLVI (2018.) 11, str. 20.-26.</p> <p>I. ŽIVKOVIĆ, S. VULETIĆ, <i>Posljednji trenutci prije vječnosti. Teološko-bioetički naglasci shvaćanja smrti i psihološko-duhovne intervencije namijenjene umirućima i ožalošćenima</i>, Sveta Nedjelja, 2016.</p>
Preporučena literatura	<p>L. ARAMBAŠIĆ, L. <i>Gubitak. Tugovanje. Podrška</i>, Jastrebarsko, 2002.</p> <p>M. COBB, C. M. PUCHALSKI, B. RUMBOLD (ur.), <i>Oxford textbook of Spirituality in Healthcare</i>, New York, 2012.</p> <p>W. WORDEN, <i>Savjetovanje i terapija u tugovanju. Priručnik za stručnjake u području zaštite mentalnog zdravlja</i>, Jastrebarsko, 2005.</p>
Oblici provođenja nastave	<p>Predavanja popraćena PowerPoint prezentacijama, primjeri iz psihološke analize, Questionarij; <i>Procjena religioznosti i duhovnosti u kliničkoj praksi</i> (prema Mohr i Haguelet, 2009.)</p>
Načini provjere znanja i polaganja ispita	<p>Pisani elaborat, obrada kliničkog slučaja, usmeno polaganje ispita</p>
Jezik poduke i mogućnosti	<p>Hrvatski jezik.</p>
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog kolegija i/ili modula	<p>Anonimna anketa nakon završenih predavanja.</p>